

Duurzame groei

JAARVERSLAG 2021-2022

Duurzame groei

JAARVERSLAG 2021-2022

Duurzame groei

“De ambitie voor de toekomst is om te groeien met onze programma’s Doen-denken en Vakhuis, zodat meer kinderen in Rotterdam kunnen profiteren van onze activiteiten”, schreef ik in het jaarverslag 2020-2021. We zijn nu een jaar verder en goed op weg om de gestelde groeiambitie te behalen. Samen groeien betekende in de praktijk niet alleen groei van het aantal deelnemende scholen, maar juist ook persoonlijke groei van onze mensen.

Bewogen jaar

We kijken terug op een bewogen jaar, waarin het coronavirus nog steeds impact heeft op onze activiteiten en ons persoonlijk. Na enkele jaren van focus op de kwaliteit van onze programma’s, hebben wij met een wetenschappelijke onderbouwing aangetoond dat ons programma Doen-denken bewezen effectief is. Ook bouwden we het afgelopen jaar verder aan onze professionele organisatie.

Samen duurzaam groeien

Om een belangrijke bijdrage te leveren aan het oplossen van complexe, maatschappelijke vraagstukken, is het onmogelijk alleen te opereren. Samen met vele scholen, Gemeente Rotterdam en een aantal maatschappelijke organisaties hebben wij onze activiteiten verder opgeschaald. Wat onze samenwerkingspartners vooral waarderen is de kwaliteit van onze lessen en het zorgen voor continuïteit. Dit draagt bij aan duurzame groei.

Dank

Mijn dank gaat uit naar onze onderwijsassistenten, vakdocenten, coördinatoren en vrijwilligers die dagelijks aan onze programma’s werken. Ook dank ik onze bestuursleden en onze leden van de raad van advies. Tot slot dank ik Stichting De Verre Bergen en alle deelnemende scholen voor het vertrouwen in Vakmanstad.

Terugkijkend op het afgelopen boekjaar ben ik trots op de resultaten die we samen hebben bereikt. Veel leesplezier!

Rachid el Ousrouti

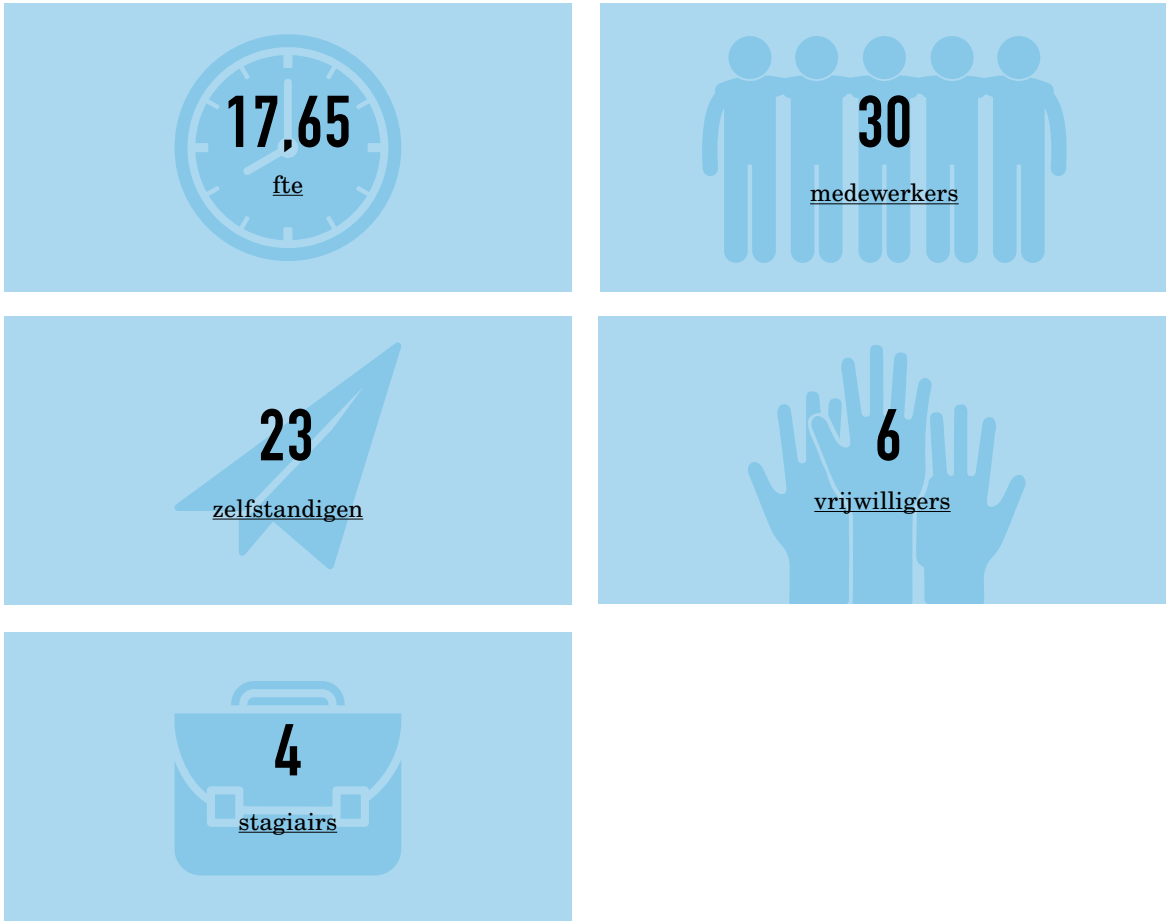
Directeur Rotterdam Vakmanstad

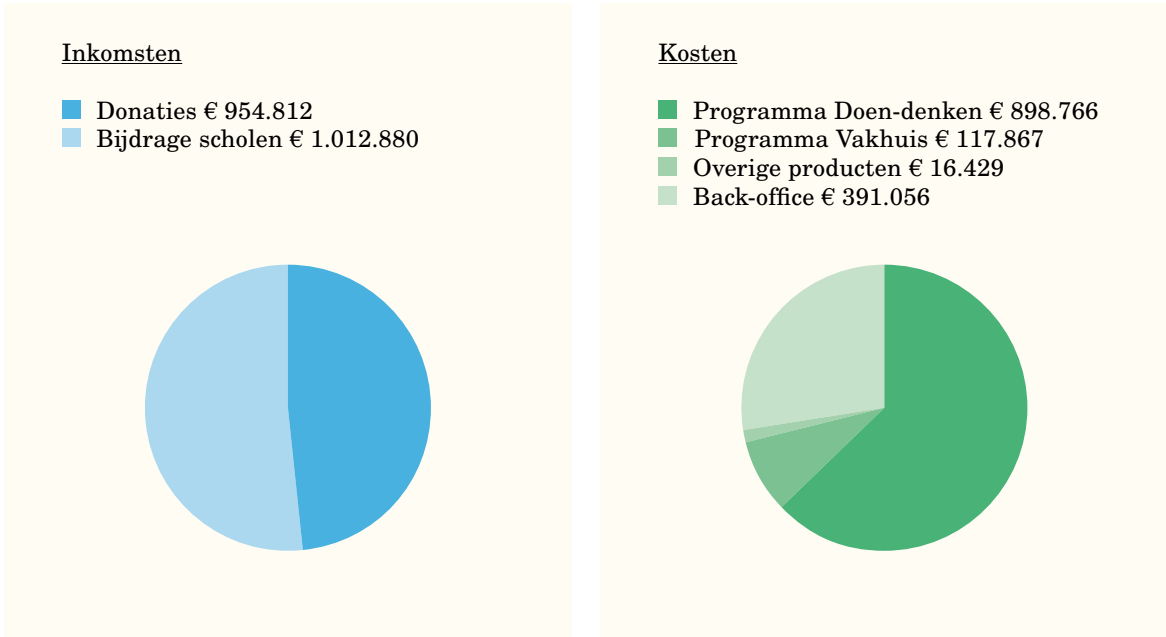
Inhoudsopgave

Feiten en cijfers	8
1. Missie, visie en strategie	11
2. Doen-denken	13
2.1 KBS Elisabeth	13
2.2 OBS de Globe	13
2.3 SBO Sonnevanc	14
2.4 KBS Agnes	14
2.5 Het Epos	14
2.6 KBS Jacobus	14
2.7 SBO Laurens-Cupertino	14
2.8 SBO Johannes-Martinus	14
2.9 Sterrenschool de Globetrotter	14
2.10 OBS de Klimop	14
2.11 CBS de Akker	14
2.12 ICBO de Wissel	14
2.13 KBS de Hildegardis	15
2.14 Lessen in de lockdown	15
Vakmanstad op Sterrenschool de Globetrotter	16
2.15 Onderzoeksresultaten van Doen-denken	18
2.16 Ouderbetrokkenheid	18
2.17 De leerlijnen in een verbetercyclus	19
3. Het Vakhuis	21
3.1 OBS Bloemhof	21
3.2 RKBS de Rozenhorst	21
3.3 CBSplus	21
3.4 IBS Risala	21
Vakmanstad op de SBO Laurens-Cupertino	22
4. Organisatie en cultuur	25
4.1 Medewerkerstevredenheidsonderzoek	25
4.2 Duurzaamheid	25
4.3 Samenwerkingspartners	26
4.4 Bestuur	26
4.5 Zelfevaluatie bestuur	26
4.6 Rooster van aftreden	27
4.7 Raad van Advies	27
5. Toekomstbeeld	29
6. Financiën	33
Colofon	34

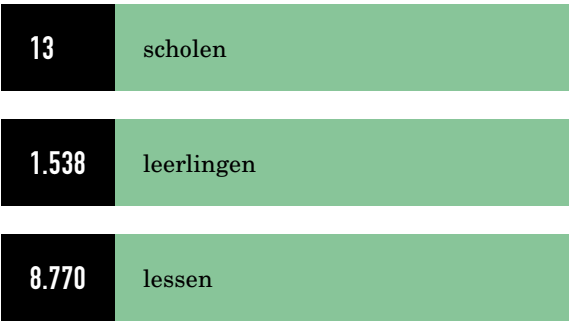
Personeel & organisatie

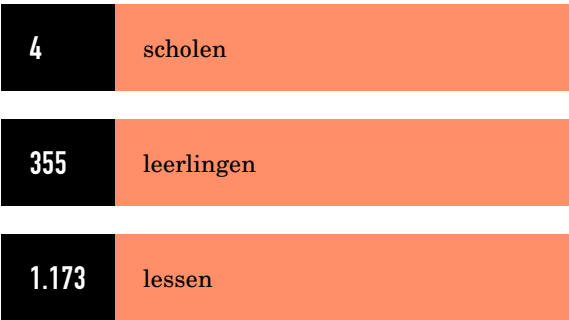
Financiën

Doen-denken

Vakhuis

1. Missie, visie en strategie

Wat willen wij bereiken?

Vakmanstad wil kinderen en jongeren in staat stellen om goed voor zichzelf, de ander en de wereld te zorgen. Wij willen dit bereiken door educatieve programma's aan te bieden en verder te ontwikkelen, waarin gezondheid, duurzaamheid en talentontwikkeling centraal staan. Nauwe samenwerking met scholen en ouders is daarbij een voorwaarde. In onze programma's ontwikkelen kinderen en jongeren specifieke vakskills en sociaal-emotionele vaardigheden. Daarmee bieden we hen de ruimte, letterlijk en figuurlijk, om hun talenten te ontplooien.

Hoe kijken wij naar de wereld?

Samen maken we de wereld mooier. Ook kinderen en jongeren in lastige(re) situaties leveren een positieve bijdrage aan die wereld. Wij geloven dat het ervaren van meer leerplezier en -succes van kinderen en jongeren hiervoor zorgt. Zij komen hierdoor lekkerder in hun vel te zitten. Dit vergroot de kans dat zij als fysiek evenwichtige, sociaal weerbare en mentaal veerkrachtige personen opgroeien. Daardoor verbeteren hun toekomstperspectieven en vergroten hun kansen op de arbeidsmarkt.

Waar dragen wij aan bij?

Wij zorgen ervoor dat alle leerlingen in Rotterdam een verrijking van hun schooldag krijgen door ecowijze en mediawijze onderwijsprofessionals. Hiermee vergroten we de wereld van kinderen en hun geloof in zichzelf. Zo dragen we bij aan een inclusieve samenleving en bieden we een beter toekomstperspectief voor mens en natuur.

Onze kernwaarden

We werken elke dag vanuit onze kernwaarden: vertrouwen, zorg, samen en vernieuwend.

• *Vertrouwen*

Wat wij beloven, doen we ook. Op ons kun je rekenen. De openheid, eerlijkheid en dienstbaarheid van onze mensen, zorgt voor goede contacten met scholen, kinderen en hun ouders.

• *Zorg*

Wij vinden het belangrijk dat iedereen lekker in z'n vel zit. Daarom zorgen wij goed voor onszelf, de ander, de omgeving en de wereld.

• *Samen*

We maken elkaar sterker. Een duurzame verbinding met medewerkers, scholen en andere samenwerkingspartners is daarom voor ons essentieel. Op basis van gelijkwaardigheid groeit de betrokkenheid.

• *Vernieuwend*

Met een duidelijke visie, doordacht programma én een bevlogen en divers team zijn wij vernieuwend. We zetten een stap extra om het verschil voor de kinderen te blijven maken.

Implementatie van onze missie, visie en strategie in 2021-2022

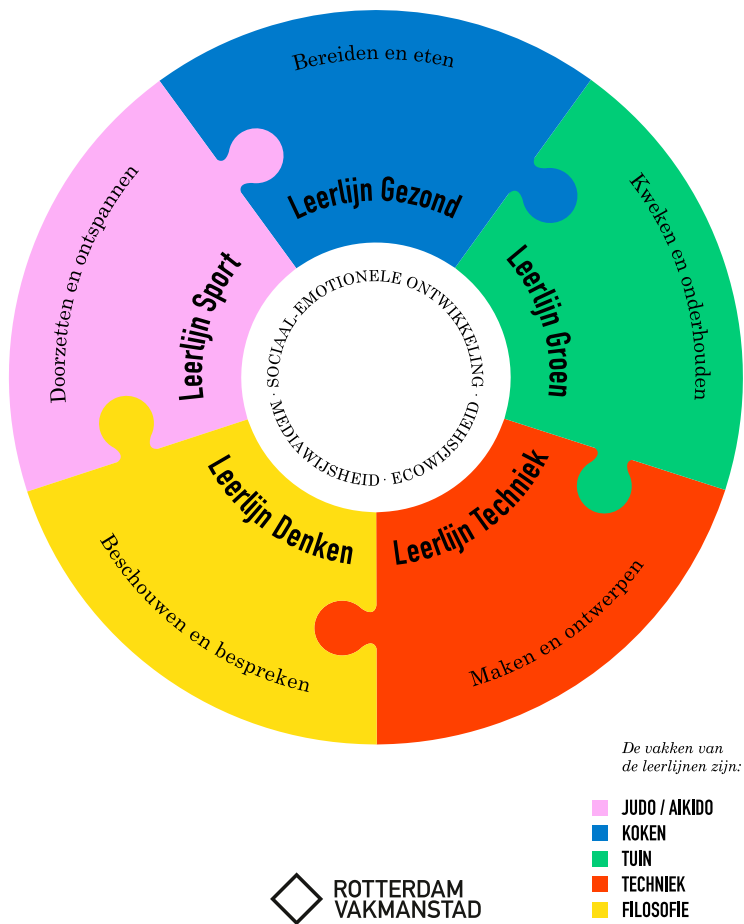
In het schooljaar 2021-2022 gaven we op verschillende manieren vorm aan de uitvoering van onze missie, visie en strategie. Allereerst hebben wij de kwaliteit van ons programma op de bestaande scholen verder verbeterd door meer inhoudelijke aansluiting te zoeken met de scholen. Op een aantal scholen hebben we onze activiteiten uitgebreid met nieuwe activiteiten. Daarnaast hebben wij nieuwe scholen verbonden aan Vakmanstad. Hiermee is dit jaar opnieuw een belangrijke stap gezet richting verzelfstandiging. De resultaten van onze activiteiten in het afgelopen schooljaar zijn te lezen in de volgende hoofdstukken.

2. Doen-denken

Het programma Doen-denken werd in schooljaar 2021-2022 geheel of gedeeltelijk uitgevoerd op dertien locaties in Rotterdam. In het volledige programma krijgen leerlingen vijf uur per week les uit de vijf leerlijnen: Groen (tuinlessen), Gezond (kooklessen), Denken (filosofie), Techniek en Sport (judo/aikido).

De vijf leerlijnen van het programma Doen-denken zijn gebaseerd op onze ecosociale cirkel. In deze cirkel zijn alledaagse activiteiten vormgegeven in vijf vakken: judo/aikido, koken, tuin, techniek en filosofie. Elk vak heeft zijn eigen leerlijn.

De ecosociale cirkel.

2.1 KBS Elisabeth

Op de Elisabethschool doceerden we in schooljaar 2021-2022 alle vijf de leerlijnen aan alle groepen. De tuinlessen vonden plaats in de tuin van verzorgingshuis Hannie Dekhuijzen, dat grenst aan de school. Daarnaast hebben wij ook dit jaar weer een Zomerschool georganiseerd in de eerste week van de zomervakantie.

2.2 OBS de Globe

Dit schooljaar hebben we op de twee locaties van OBS de Globe, Zwartewaalstraat en Den Hertigstraat, vier leerlijnen verzorgd: Groen, Gezond, Denken en Techniek. De leerlijn Sport vulde de school zelf in. Tijdens de naschoolse activiteiten was de animo groot voor de kook-, tuin- en technieklessen.

2.3 SBO Sonnevanc

De SBO Sonnevanc is een school voor speciaal basisonderwijs en aangesloten bij OBS de Globe. Op deze school hebben wij wekelijks lessen verzorgd van de leerlijnen Gezond en Groen.

2.4 KBS Agnes

Op KBS Agnes hebben we in schooljaar 2021-2022 wekelijks technieklessen verzorgd aan de groepen 3 t/m 8. Aan de bovenbouw zijn ICT-lessen gegeven. Daarnaast verzorgden wij ook een combinatie van kook- en tuinlessen.

2.5 Het Epos

In schooljaar 2021-2022 zijn de techniek- en filosofielessen doorgezet. Daarnaast is het programma uitgebreid met kook- en tuinlessen. Bij de technieklessen is in de laatste periode van het schooljaar gewerkt met leskisten van Vakmanstad.

2.6 KBS Jacobus

Ook met KBS Jacobus in Hoogvliet kreeg in schooljaar 2021-2022 de samenwerking verder vorm. Wij verzorgden lessen in Groen, Gezond, Techniek en Sport. De Jacobusschool en Vakmanstad hebben een gedeelde visie om aan vakmanschap te werken. Door in het afgelopen jaar meer vakdocenten in te zetten, hebben wij samen met de school gewerkt aan deze gedeelde visie.

2.7 SBO Laurens-Cupertino

Dit schooljaar zijn we gestart op de SBO Laurens-Cupertino. Om de leerlijn Denken beter te laten aansluiten op de behoefte van de leerlingen, is een jongens- en meidenclub opgericht. Tijdens deze lessen zijn creatieve activiteiten met filosofie gecombineerd. Daarnaast hebben wij ook lessen gegeven in Techniek, Gezond en Groen.

2.8 SBO Johannes-Martinus

In het schooljaar 2021-2022 hebben wij het volledige programma verzorgd op de SBO Johannes-Martinus.

2.9 Sterrenschool de Globetrotter

Schooljaar 2021-2022 zijn wij gestart op Sterrenschool de Globetrotter met de leerlijnen Techniek, Groen en Denken. Wij hebben de school ondersteund met het realiseren van een tuin.

2.10 OBS de Klimop

Dit schooljaar zijn wij gestart bij OBS de Klimop met de leerlijn Techniek.

2.11 CBS de Akker

In 2021-2022 zijn wij gestart op CBS de Akker. Het jaar is verdeeld in vier blokken. In elk blok maakte de school kennis met één van de vier leerlijnen. Voor de invulling van de techniek- en kooklessen is er een samenwerking met Huis van de Wijk. Voor de tuinlessen is een samenwerking aangegaan met de Cultuurwerkplaats.

2.12 ICBO de Wissel

Halverwege schooljaar 2021-2022 zijn wij ingestroomd bij ICBO de Wissel. Hier zijn we gestart met technieklessen.

2.13 KBS de Hildegardis

In de periode januari t/m maart 2022 verzorgden wij een aantal kennismakingslessen Techniek op KBS de Hildegardis.

2.14 Lessen in de lockdown

In schooljaar 2021-2022 speelde Covid-19 nog steeds een bepalende rol in onze dienstverlening. Tijdens de lockdown van 19 december 2021 t/m 14 januari 2022 hebben wij workshops koken, yoga, techniek, crea en drama georganiseerd voor de kinderen die gebruik maakten van de noodopvang. In totaal zijn er 37 workshops verzorgd op verschillende scholen.

Workshop tijdens de lockdown.

Vakmanstad op Sterrenschool de Globetrotter

Sinds dit schooljaar verzorgt Vakmanstad techniek-, filosofie- en tuinlessen op Sterrenschool de Globetrotter. De school staat op een dynamische plek aan het Afrikaanderplein in Rotterdam-Zuid, bekend van de tweewekelijkse markt. De veranderingen in de wijk zijn hier voelbaar. Zo staan er nieuwbouwwoningen en een nieuw sportcentrum inclusief zwembad in de steigers op een steenworp afstand van de school. Die omgeving is belangrijk voor De Globetrotter.

De Globetrotter werkt volgens vijf ‘belangrijke sterren’:

- Onderwijs op maat in een elektronische leeromgeving.
- Uitblinken in rekenen, taal en lezen.
- Educatief partnerschap met ouders.
- Maatwerk in onderwijstijd.
- Binding met de buurt.

Dit laatste betekent bijvoorbeeld dat de school samenwerkt met partners uit de wijk om de kinderen een bredere en betekenisvolle leerervaring te geven. Deze onderwijsopvatting heeft ook tot de samenwerking met Vakmanstad geleid.

Vincent Rietvelt, interne coördinator Dagprogrammering, vertelt over de samenwerking met Vakmanstad en hoe de lessen nu verlopen: *“De visie van Vakmanstad staat als een huis en klopt inhoudelijk. Op dit moment verzorgen de vakdocenten van Vakmanstad techniek, filosofie- en tuinlessen bij ons. De kinderen vinden de lessen leuk en er is genoeg uitdaging voor ze. We zien bijvoorbeeld dat de kleuters genieten van de tuinlessen en dat de technieklessen bij de hogere groepen weer om andere skills vragen die zij moeten ontwikkelen. De visie, professionaliteit en toewijding van de vakdocenten én het lesprogramma bieden kinderen een belangrijke gereedschapskist voor hun toekomst. Dat zowel de school als Vakmanstad de ouders en verzorgers zoveel mogelijk betrekken, is een meerwaarde. Ik zie een uitbreiding van het Doen-denken lesprogramma met de twee andere leerlijnen dan ook helemaal zitten. Judo /aikido en kooklessen inclusief een echte leskeuken voor de kinderen zou heel mooi zijn.”*

“De visie, professionaliteit en toewijding van de vakdocenten én het lesprogramma bieden kinderen een belangrijke gereedschapskist voor hun toekomst.”

VINCENT RIETVELT, INTERNE COÖRDINATOR DAGPROGRAMMERING, STERRENSCHOOL DE GLOBETROTTER

2.15 Onderzoeksresultaten van Doen-denken

Zowel Rotterdam Vakmanstad als Stichting de Verre Bergen hadden de behoefte om te weten of het programma Doen-denken resultaten boekt op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Het tweejarig onderzoek (2017-2019) van het Kohnstamm Instituut op twee van de deelnemende scholen heeft uitgewezen dat het programma Doen-denken effect heeft. De onderzoekers concludeerden een positief effect op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de doelgroepen. Namelijk, kinderen van niet-westerse komaf en van laagopgeleide ouders gaan met name vooruit op drie sociaal-emotionele ontwikkelingsgebieden: inzet, taakmotivatie en omgaan met verschillen.

Het kwalitatieve onderzoek naar de leeromgeving en ontwerpprincipes van het programma wees uit dat de lessen betekenisvol zijn en gericht op de wereld buiten school. De leerlingen ervaren autonomie en hebben een relatie met de vakdocenten. De vakdocenten blijken in pedagogisch, didactisch en sociaal opzicht gelijk te scoren aan de groepsleerkrachten van de scholen. Groepsleerkrachten, leerlingen, directies en ouders en verzorgers zijn zeer positief over de lessen.

Eén van de aanbevelingen uit het Kohnstamm onderzoek naar de effectiviteit van het programma Doen-denken was om de lesinhoud van de Vakmanstadlessen en de reguliere lessen beter op elkaar af te stemmen. Dit schooljaar zijn de lesplanningen voor alle leerlijnen vooraf ingevuld. Hierdoor kregen de scholen meer inzicht in de lesinhoud en konden zij hun eigen lesstof hierop aanpassen.

De komende periode ligt de nadruk op het uitrollen van de lesplanningen binnen de school. Met de lesplanningen kunnen scholen thema's en woordenschat afstemmen op de leerlijnen en de samenwerking tussen leerkrachten en vakdocenten nog meer bevorderen en verbeteren.

2.16 Ouderbetrokkenheid

In 2017 startten we het proces om de aanpak van ouderbetrokkenheid binnen het Doen-denken lesprogramma van Vakmanstad te professionaliseren en verder vorm te geven. Dit proces van onderzoek en ontwikkeling heeft geresulteerd in een breed aanbod van zogenaamde conversatiestarters. Dit is een op social design gebaseerde verzameling van tools, producten, activiteiten en content met als doel om thuis gesprekken over onze vaklessen aan te wakkeren en te faciliteren.

Het 'Handboek ouderbetrokkenheid Rotterdam Vakmanstad', voltooid in 2022, geeft dit ontwikkelingsproces weer. Ook beschrijft en toont het de uiteindelijke conversatiestarters die we binnen het Doen-denken lesprogramma en het Vakhuis gebruiken of ontwikkelen. Het doel van dit handboek is enerzijds de borging van onze aanpak binnen de lesprogramma's en anderzijds om handvatten te geven bij de ontwikkeling van toekomstige conversatiestarters. De inhoud van het document is bedoeld voor (nieuwe) vakdocenten, groepsleerkrachten, schooldirecties en andere geïnteresseerden binnen het onderwijs die gericht zijn op een brede ontwikkeling.

Omslag van het handboek.

De conversatiestarters houden we up to date door middel van constante verbetercycli. Zo kunnen we inspelen op veranderingen in de omstandigheden en behoeften van kinderen, ouders en (nieuwe) scholen. In het schooljaar 2021-2022 keken we specifiek naar de behoeften aan ouderbetrokkenheid van de nieuw aangesloten scholen voor speciaal basisonderwijs.

Ouderbetrokkenheid geeft invulling aan onze ‘two generation approach’. Door ouders actief te betrekken bij het programma, vergroten we de impact van de vaklessen.

- Dit doen we met:**
- **Conversatiestarters uit de leerlijnen, zodat ouders/verzorgers thuis op een positieve manier met hun kind(eren) over de lessen kunnen praten.**
 - **Evenementen waarin ouders/verzorgers zelf de lessen kunnen ervaren.**
 - **Communicatie over de lessen en genoemde activiteiten via alle beschikbare kanalen.**

2.17 De leerlijnen in een verbetercyclus

In dit verslagjaar zijn we gestart met het digitaliseren van de ontwikkelde leerlijnen. Hiermee kregen scholen meer inzicht in de leerlijnen en konden ze deze meer laten aansluiten op belangrijke thema's. Bij het digitaliseren hebben wij ondersteuning gekregen van EY in het kader van hun MVO-beleid.

Vervolgens is VTM-Groep gestart met de implementatie van de digitalisering. Deze partij heeft ook aangeboden om ons deels in het kader van hun MVO-beleid te ondersteunen.

Vanuit het onderwijs wordt de roep om burgerschapsonderwijs steeds groter. Voor Vakmanstad wordt het daarom steeds belangrijker dat het voor de buitenwereld zichtbaar wordt dat onze filosofielessen een groot deel van het burgerschapsonderwijs dekken. Afgelopen verslagjaar is gewerkt aan deze vertaalslag en zichtbaarheid. We zijn hierover in gesprek gegaan met een alliantie van kinderfilosofen en met de Hogeschool voor Toegepaste Filosofie. De eerste contouren van de vertaalslag en de zichtbaarheid van filosofie naar burgerschap bespreken we in een volgend stadium met Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO).

3. Het Vakhuis

Het Vakhuis biedt een keuzeprogramma door middel van werkplaatsen voor het basis-onderwijs en het voortgezet onderwijs. Vakmanstad werkte in 2021-2022 samen met drie basisscholen en één school in het voortgezet onderwijs. Iedere leerling kreeg in het Vakhuis de kans om workshops te volgen in de werkplaatsen Techniek, Gezond, Media en ICT.

Het Vakhuis is een programma dat is ontwikkeld in het verlengde van het programma Doenden en heeft daar ook een wisselwerking mee. In het Vakhuis ontdekken en ontwikkelen leerlingen hun talenten nóg meer.

3.1 OBS Bloemhof

In het schooljaar 2021-2022 hebben de leerlingen uit groep 6, 7 en 8 van OBS Bloemhof aan het Vakhuis deelgenomen. De leerlingen konden onder andere kiezen uit de workshops Dans, DIY en Media, Koken, Hout techniek, Recycle techniek, Aikido, Muziek en Musical.

3.2 RKBS de Rozenhorst

In het schooljaar 2021-2022 is de samenwerking gecontinueerd op de RKBS de Rozenhorst in Rozenburg. Ook hier konden de leerlingen uit groep 3 t/m 8 kiezen uit een breed scala van workshops. Voor de groepen 1 en 2 uit Dans, Tuin en Drama.

3.3 CBSplus

In de periode van oktober 2021 t/m april 2022 zijn er workshops verzorgd aan leerlingen van Mavo 1 en 2 en Havo 2 en 3. De leerlingen werden ingedeeld bij workshops zoals Media, Move It, Judo en Robotica.

3.4 IBS Risala

In schooljaar 2021-2022 is ook gestart op de IBS Risala met tuinlessen. Onze vakdocenten hebben ondersteund bij de aanleg van een schooltuin.

Vakmanstad op de SBO Laurens-Cupertino

Sinds dit schooljaar verzorgt Vakmanstad vaklessen op de Laurens-Cupertino, een RVKO school voor speciaal basisonderwijs (SBO) in Hillesluis, Rotterdam-Zuid. Naast de techniek-, kook- en tuinlessen, begeleiden vakdocenten wekelijks een zogenaamde meiden- en jongensclub met kinderen uit groep 7 en 8. Hier krijgen zij lesonderdelen uit de leerlijnen Techniek, Gezond en Groen.

Het eerste wat bij binnenkomst opvalt aan de school is de ruimtelijkheid, de enorme lichtinval en de prominente plek die de natuur inneemt door de muurbedekking en het materiaalgebruik. Er zijn veel zithoekjes waar de kinderen rustig kunnen werken of zich even kunnen terugtrekken. En er is een dakterras met beplanting, kippen en konijnen. Tijdens de Vakmanstadlessen kunnen de kinderen als ware professionals aan het werk. De school beschikt over een groot technieklokaal met stevige werkbanken en een keuken waar de kinderen op een prettige en veilige manier samen kunnen koken.

Adjunct-directeur Anouk van Gent heeft ruime ervaring binnen het speciaal basisonderwijs en vertelt over de visie van de school en over hoe Vakmanstad hierbij past: *“Kinderen op onze school zijn talentvolle en pure kinderen, die net wat extra ondersteuning nodig hebben. De zienswijze vanuit ons team is dat de labels die vaak al op de kinderen zijn geplakt nooit een conclusie mogen vormen. Hooguit een hulpmiddel om dingen te verduidelijken en om tot nog beter en passend onderwijs te komen.”* Hiertoe heeft de school, naast het onderwijs, een totaalaanbod met onder andere een kindercoach, weerbaarheidstrainer, schoolmaatschappelijk werker, logopedist en oefentherapeut.

“Dat we de lessen aanbieden voor kleine groepen, maakt dat er meer aandacht is voor de individuele ontwikkeling van de kinderen.”

ANOUK VAN GENT, ADJUNCT-DIRECTEUR SBO LAURENS-CUPERTINO

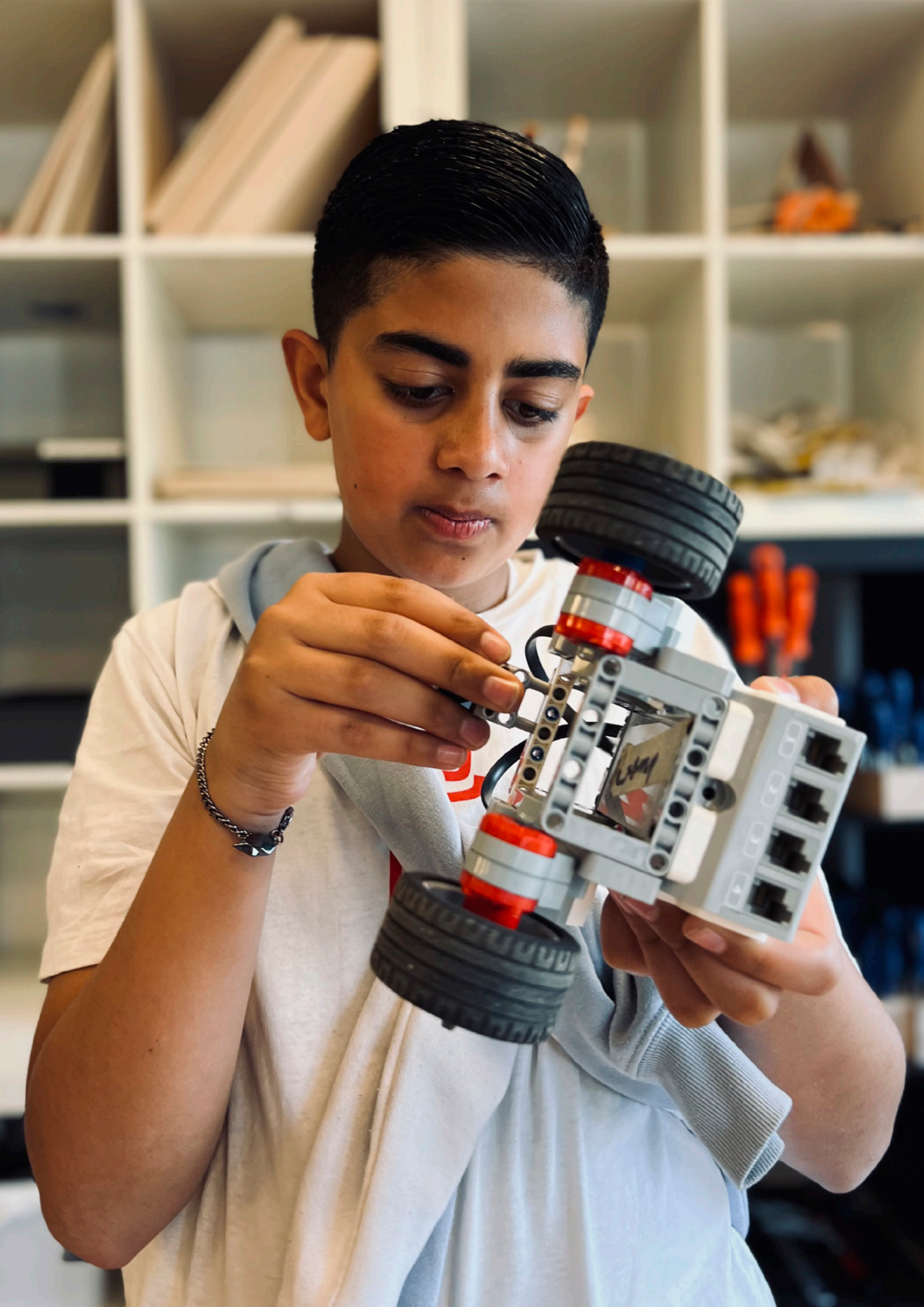
De keuze voor een samenwerking met Vakmanstad komt voort uit de wens om te werken met een professionele en ervaren partij en vanuit de visie van de school over geïntegreerd en handelend leren. Dat betekent dat bijvoorbeeld taal- en rekenonderwijs terugkomt bij het koken en dat de kinderen juist hun talenten buiten het reguliere reken- en taalonderwijs ontdekken en uitbouwen.

Zo zien de docenten al veel talenten tot bloei komen binnen de technieklessen. *“Dat we de lessen aanbieden voor kleine groepen, maakt dat er meer aandacht is voor de individuele ontwikkeling van de kinderen. Ook ervaren de kinderen de vaklessen als een fijne afwisseling op een schooldag,”* aldus Anouk.

De relatie met de ouders is ook belangrijk. Anouk: *“Dit uit zich in een open houding waarbij ouders altijd even binnen mogen stappen. Maar ook in de zichtbaarheid van de leerkrachten en directie op het schoolplein. Daarnaast delen we veel informatie en beeldmateriaal vanuit de lessen via de schoolapp. Hier is bijna negentig procent van de ouders op aangesloten.”*

Voor de toekomst ziet Anouk veel mogelijkheden voor versterking van de samenwerking tussen de Laurens-Cupertino en Vakmanstad. Zo zijn er mogelijkheden om de reguliere lessen en de vaklessen nog meer met elkaar te verweven en gaan portfolio's een grote rol spelen bij het in beeld brengen van de ontwikkeling van kinderen.

4. Organisatie en cultuur

Het schooljaar 2021-2022 zijn we gestart met de ambitie om door te groeien en zo onze sociale impact te vergroten. Vakmanstad vergroot de sociale impact op drie manieren: in de diepte, breedte en op het systeem.

We hebben ons programma verder uitgewerkt om de opschaling in de diepte te realiseren. Ook zijn dit jaar meer scholen aangehaakt bij Vakmanstad waardoor de sociale impact vergroot wordt in de breedte. Door de opgedane kennis te delen met anderen, waaronder collega-aanbieders van onderwijsprogramma's en de gemeente Rotterdam, hebben we invulling gegeven aan het derde niveau van het opschalen; het positief beïnvloeden van het onderwijsbeleid. Vooral de actieve deelname aan het aanbiedersoverleg met de gemeente Rotterdam heeft hieraan bijgedragen. Van hieruit is Vakmanstad diverse keren gevraagd workshops te verzorgen om de opgedane ervaringen en kennis te delen.

Vakmanstad is niet alleen gegroeid in het aantal verzorgde lessen. Ook de organisatie zelf is gegroeid. Ons team bestond afgelopen jaar uit dertig medewerkers in loondienst, drieëntwintig ZZP'ers, zes vrijwilligers en vier stagiairs. In het schooljaar 2021-2022 hebben we vooral aandacht besteed aan zorg en duurzame inzetbaarheid. Ook de krapte op de arbeidsmarkt was een blijvend agendapunt. Er is aandacht geweest voor het doorstroombeleid binnen de organisatie. Meerdere onderwijsassistenten zijn doorgegroeid naar de rol van vakdocent. Naast 'learning on the job' zijn er trainingen en cursussen aangeboden aan alle medewerkers van Vakmanstad. Verder is ook aandacht besteed aan aantrekkelijk werkgeverschap, door kritisch te kijken naar secundaire arbeidsvoorwaarden.

4.1 Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In juni 2022 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Voor 'algemene tevredenheid binnen Vakmanstad' gaven medewerkers het cijfer 8,1. Het onderzoek en de uitkomsten worden nog nader bestudeerd om de juiste vervolgstappen te zetten.

4.2 Duurzaamheid

Goed leren zorgen voor jezelf, de ander en de wereld vormt het hart van de visie van Vakmanstad. Dit betekent dat alles met elkaar verbonden is en dat werken aan duurzaamheid neerkomt op werken aan gezondheid. Het gaat om duurzame gezondheid van mensen, milieu en maatschappij. Ons onderwijs is gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling, mediawijsheid en ecowijsheid van kinderen. Dat laatste betekent: het leren verzorgen, produceren en consumeren met inachtneming van de ecosystemen, het klimaatstelsel en sociale gelijkheid. Waarom dit duurzame onderwijs belangrijk is, zien we vrijwel dagelijks en steeds urgenter op het nieuws.

In het kader van 'practice what you preach' voeren we 'duurzaamheid' in al onze leerlijnen zo goed mogelijk door. Denk aan de volgende zaken:

- Bij *Techniek* is er bij de leskisten ongeveer vier keer minder materiaal verbruikt dan in 2016.
- Bij *Gezond* verdwijnt vlees, vis en zuivel steeds meer uit de recepten. De lekkere vegetarische en veganistische recepten blijken een welkome aanvulling voor thuis. Ook schaffen we geen nieuwe pannen met PFAS aan.
- Bij *Groen* onttrekt het kweken en composteren van gewassen emissies uit de lucht.
- Bij *Sport* hergebruiken we de judo- en aikido-pakken en -matten.
- Bij *Filosofie* praten de kinderen op een gestructureerde manier over opwarming en duurzaamheid om zo op een weerbare manier met de actualiteit om te kunnen gaan.

Als sociale onderneming streven we naar een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering. Door alle processen door te lichten, krijgen we een steeds beter beeld van zowel de *good practices* als de actiepunten. Zo zien we bijvoorbeeld op het vlak van afvalreductie en vervoer nog kansen.

Interne en externe communicatie over deze onderwerpen zorgt ervoor dat we elkaar blijven inspireren en uitdagen, binnen en buiten de organisatie. Het kan leiden tot nieuwe samenwerkingen. Bovendien ondersteunt de boodschap de duurzame, gezonde kringloop die we graag aan de kinderen meegeven.

4.3 Samenwerkingspartners

Dit zijn onze belangrijkste samenwerkingspartners:

- KBS Elisabethschool
- OBS de Globe
- KBS Agnesschool
- OBS Bloemhof
- Het Epos
- SBO Sonnevanck
- KBS Jacobus
- RKBS de Rozenhorst
- SBO Laurens-Cupertino
- SBO Johannes-Martinus
- IBS Risala
- CBS de Akker
- Sterrenschool de Globetrotter
- OBS de Klimop
- ICBO de Wissel
- KBS de Hildegardis
- CBS Plus
- Rotterdams Vakcollege de Hef
- Voedseducatie010 (VEDU010)
- Zterk
- Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam (SKVR)
- Stichting De Verre Bergen
- Stichting RVKO
- Stichting BOOR
- Stichting PCBO
- SOL
- DOCK
- Vereniging Humanitas
- Hogeschool Rotterdam
- Albeda College
- ROC Zadkine
- Nationaal Programma Rotterdam Zuid
- Gemeente Rotterdam
- Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO)
- CED-groep
- LekkerFit!

4.4 Bestuur

Vakmanstad heeft een betrokken bestuur met vooral de rol van sparringpartner en toezichthouder. Op 30 juni 2022 bestond het bestuur uit de volgende leden:

- *Diederik van Dommelen*, voorzitter (Gemeenteraadslid Rotterdam voor de VVD)
- *Marvin Pires*, secretaris (Programma Manager Stichting De Verre Bergen)
- *Rowdy Schouten*, penningmeester (Partner JSA Tax Consultancy)
- *Anky Romeijnders*, algemeen bestuurslid (Voormalig Lid College van Bestuur Albeda College)
- *Monique Verdier*, algemeen bestuurslid (Bestuurder Dutch DPA)

4.5 Zelfevaluatie bestuur

Het bestuur evalueerde in het verslagjaar het eigen handelen conform de governance code, maar bovenal vanuit haar eigen visie. Door een expliciet evaluatiemoment in te bouwen, werkten we actief aan een optimaal functionerend bestuur. Zij buigen zich over vragen als: Doen we het zoals we voor ogen hebben? Wat gaat goed? Waar is aandacht voor nodig? Voor het jaar 2021 is gekozen voor een evaluatie op basis van drijfveren en waarden. Dit liep synchroon met de ambitie om in het jaar erna de kernwaarden voor Vakmanstad goed vast te leggen.

4.6 Rooster van aftreden

Naam:	Eerste benoeming:	Aftredend per:
• <i>Diederik van Dommelen</i>	11-12-2018	10-12-2022 (herbenoembaar)
• <i>Marvin Pires</i>	15-10-2019	14-10-2023 (herbenoembaar)
• <i>Rowdy Schouten</i>	23-04-2015	22-04-2023 (niet herbenoembaar)
• <i>Anky Romeijnders</i>	19-04-2017	18-04-2025 (niet herbenoembaar)
• <i>Monique Verdier</i>	16-10-2018	15-10-2022 (herbenoembaar)

Stichting Vakmanstad is statutair gevestigd te Rotterdam op 22 oktober 2010 en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Rotterdam met dossiernummer 51106418.

4.7 Raad van Advies

De Raad van Advies is in de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022 ongewijzigd gebleven. De Raad van Advies komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar en adviseert het bestuur en de directie over het beleid in de ruimste zin van het woord. Alle leden hebben hun expertise in het onderwijs, bedrijfsleven, ontwikkeling en duurzaamheid. De leden van de Raad van Advies zijn:

- *Alexander Rinnooy Kan* (Hoogleraar Economie en Bedrijfskunde Universiteit van Amsterdam en voormalig Lid van de Eerste Kamer)
- *Jan Rotmans* (Hoogleraar Transitiekunde Erasmus Universiteit)
- *Johan Wakkie* (Voormalig directeur van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond)
- *Henk Oosterling* (Filosoof en oprichter Rotterdam Vakmanstad)

5. Toekomstbeeld

De wereld om ons heen verandert. En die veranderingen volgen elkaar snel op. Voor Vakmanstad biedt dit zowel kansen als uitdagingen voor de nabije toekomst. Daarom is het van belang om nu te werken aan een gezonde organisatie die wendbaar en veerkrachtig is.

Onlangs heeft het kabinet aangekondigd meer te willen investeren in een ‘Rijke Schooldag’. Steeds meer scholen in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland bieden naast het reguliere curriculum extra activiteiten aan zoals sport, cultuur of huiswerkbegeleiding. De gemeente Rotterdam zet dagprogrammering graag voort op de volgende onderdelen:

- Meer te laten *doen*: judo, aikido, ICT & Media, wetenschap en techniek, cultuur, koken en natuur.
- Meer te laten *denken*: meer taal en rekenen in de leerlijnen, burgerschap en filosofie.
- Meer te laten *voelen*: vaardigheden aanleren, probleemoplossend werken, leren verliezen, winnen, werken aan zelfvertrouwen en omgang met stress.

Ons programma Doen-denken werkt volledig aan de hierboven genoemde componenten. Dit biedt veel kansen om de groeiambities van Vakmanstad waar te maken. Hierdoor kunnen meer kinderen in Rotterdam profiteren van onze activiteiten. Momenteel is Vakmanstad hiervoor deels afhankelijk van donaties van Stichting De Verre Bergen. Op korte termijn is het de bedoeling dat Vakmanstad op eigen benen gaat staan en het werk zelfstandig voortzet.

Als Vakmanstad meer scholen met hun dagprogrammering ontzorgt, blijft het werven van nieuwe collega's een belangrijk speerpunt. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om gekwalificeerde medewerkers te vinden. Het is daarom van belang dat Vakmanstad een aantrekkelijke werkgever is en blijft. Het vraagt creativiteit om aan goed personeel te komen.

Kortom, we werken toe naar een sociale onderneming die slimmer en sterker wordt, toekomstbestendig is en duurzaam blijft innoveren.

6. Financiën

Begroting schooljaar 2022-2023

De begroting over de periode 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023 is als volgt:

BEGROTING 01-07-2022 T/M 30-6-2023		
BATEN		
• Donaties		€ 402.330
• Bijdragen scholen		€ 1.210.181
SOM DER BATEN		€ 1.612.511
LASTEN		
• Programma Doen-denken		€ 1.032.820
• Programma Vakhuis		€ 132.408
• Overige producten		€ 42.564
• Backoffice		€ 404.719
SOM DER LASTEN		€ 1.612.511
BATEN MINUS DE LASTEN		€ 0
Financiële baten en lasten		€ 0
SALDO RESULTAAT		€ 0

Colofon

Uitgave: Rotterdam Vakmanstad
Teksten: Rachid el Ousrouti, Marcella Havermans-van Dongen,
Bouchra Abdellaoui-Salihine, Harold Joëls
Eindredactie: Rotterdam Vakmanstad
Fotografie: Hans Clauzing (pagina 2-3), Lynda Molenaar
(met uitzondering van foto's op pagina 5, 15, 22, 23)
Vormgeving: Kommerz.nl
Druk: Printerpro, Rotterdam

Rotterdam Vakmanstad
Batavierenstraat 15
3014 JH Rotterdam
010-4408500
info@vakmanstad.nl
vakmanstad.nl

Financieel verslag 2021/2022

Stichting Vakmanstad

Rotterdam

Balans per 30 juni 2022

Activa	30 juni 2022		30 juni 2021	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa		0		0
Vlottende activa				
Vorderingen	414.598		47.937	
Liquide middelen	497.320		374.603	
		911.918		422.540
		<u>911.918</u>		<u>422.540</u>
Passiva	30 juni 2022		30 juni 2021	
	€	€	€	€
Kapitaal				
Bestemmingsreserves		795.669		255.068
Kortlopende schulden		116.249		167.472
		<u>911.918</u>		<u>422.540</u>

Staat van baten en lasten over het boekjaar 2021/2022

	Begroting 1-7-2021 t/m 30-6-2022	Exploitatie 1-7-2021 t/m 30-6-2022	Exploitatie 1-7-2020 t/m 30-6-2021
	€	€	€
Baten			
Subsidiebaten	570.330	954.812	577.545
Overige baten	996.512	1.012.880	580.519
Som der baten	<u>1.566.842</u>	<u>1.967.692</u>	<u>1.158.064</u>
Lasten			
Programma Doen-denken	1.017.621	898.766	683.401
Programma Vakhuis	129.013	117.867	62.162
Overige producten	0	16.429	0
Backoffice	383.660	391.056	353.629
Som der lasten	<u>1.530.294</u>	<u>1.424.118</u>	<u>1.099.192</u>
Baten minus de lasten	36.548	543.574	58.872
Financiële baten en lasten	0	2.973	2.300
Saldo resultaat	<u>36.548</u>	<u>540.601</u>	<u>56.572</u>
Resultaatbestemming			
Dotatie bestemmingsreserves		540.601	56.572
Saldo resultaat		<u>540.601</u>	<u>56.572</u>

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

1.1. Activiteiten

Stichting Vakmanstad werkt vanuit een integrale visie op verschillende schalen (lokaal, landelijk en internationaal) om een breed begrip van duurzaamheid en intercultureel vakmanschap uit te dragen en te realiseren in de ruimste zin des woords alsmede het ontwerpen en initiëren van projecten en het organiseren en coördineren van daarop geënte netwerken.

1.2. Vestigingsadres

Stichting Vakmanstad is feitelijk gevestigd aan de Batavierenstraat 15, 3014 JH te Rotterdam en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 51106418.

1.3. Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.4. Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Stichting Vakmanstad zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.5. Boekjaar

Het boekjaar betreft de periode 1 juli tot en met 30 juni. Het huidige boekjaar betreft de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022.

2. Grondslagen van waardering

2.1. Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden gewaardeerd tegen nominale waarde of verkrijgingsprijs, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

2.4. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het contant maken van de kasstromen een disconteringsvoet gehanteerd. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

2.5. Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.6. *Liquide middelen*

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.7. *Kortlopende schulden*

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

3. *Grondslagen voor bepaling van het resultaat*

3.1. *Algemeen*

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

3.2. *Opbrengstverantwoording*

3.2.1. *Ontvangen bijdragen*

Ontvangen bijdragen worden in het resultaat van het jaar ten gunste gebracht waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen en waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

3.2.2. *Overige baten*

Indien sprake is van ruiltransacties/bartertransacties dient de reële waarde van de transactie te worden verantwoord onder de baten alsmede onder de kosten.

Indien baten worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten en deze baten niet zijn opgenomen in de staat van baten en lasten, wordt hiervan melding gemaakt in de toelichting. Indien dit van belang is voor het inzicht wordt een indicatie gegeven van de reële waarde van deze baten.

3.2.2. *Sponsorbijdragen*

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

3.2.3. *Giften en soortgelijke baten*

Naast de giften worden baten uit nalatenschappen separaat verantwoord.

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

3.3. *Lasten*

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.4. *Personeelsbeloningen*

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

3.5. *Financiële baten en lasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

3.6. *Fiscaal*

Stichting Vakmanstad is met de Belastingdienst in gesprek gegaan over de BTW-positie. De Belastingdienst heeft per brief d.d. 23 mei 2018 bevestigd dat de subsidies en bijdragen die samenhangen met de onderwijsprogramma's zijn vrijgesteld voor de omzetbelasting. Nu er geen sprake is van met omzetbelasting belaste prestaties, kan de stichting de aan haar in rekening gebrachte omzetbelasting niet in aftrek brengen.

